

Suvestinė redakcija nuo 2018-12-01 iki 2023-07-04

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [104-3721](#), i. k. 1012250ISAK00000628

Nauja redakcija nuo 2018-12-01:

Nr. [V-973](#), 2018-09-03, paskelbta TAR 2018-09-04, i. k. 2018-13908

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 93:2018 „OPERACINĖS SLAUGYTOJAS“
PATVIRTINIMO**

2001 m. gruodžio 4 d. Nr. 628
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 93:2018 „Operacinės slaugytojas“ (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad Lietuvos Respublikos teisės aktuose nuoroda į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 4 d. įsakymą Nr. 628 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 93:2001 „Operacinės slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ reiškia nuorodą į šį įsakymą.

3. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRAS

KONSTANTINAS ROMUALDAS DOBROVOLSKIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2001 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 628
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2018 m. rugsėjo 3 d. įsakymo Nr. V-973
redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 93:2018 OPERACINĖS SLAUGYTOJAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 93:2018 „Operacinės slaugytojas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma operacinės slaugytojams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų profesinę kvalifikaciją ir kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Operacinės slaugytojas** – bendrosios praktikos slaugytojas arba akušeris, įgijęs operacinės slaugos specializaciją.

2.2. **Operacinės slaugytojo praktika** – teisės aktų reglamentuojamos operacinės slaugytojo teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos.

2.3. **Operacinės komanda** – operuojantys gydytojai, operacinės slaugytojai, gydytojas anesteziologas reanimatologas, anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas ir slaugytojo padėjėjas ir kiti operacinės funkcijoms vykdyti reikalingi darbuotojai.

2.4. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Teisę verstis operacinės slaugytojo praktika turi asmuo, aukštojoje mokykloje įgijęs slaugos arba akušerijos studijų krypties aukštojo mokslo arba jam prilygintą kvalifikaciją, turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią bendrosios slaugos praktikos arba akušerijos praktikos licenciją ir papildomai baigęs operacinės slaugos specializacijos programą aukštojoje mokykloje, arba Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro vykdytą slaugytojo darbo operacinėje specializacijos programą, arba baigęs neformaliojo švietimo Operacinės slaugos programą bei gavęs tai patvirtinantį pažymėjimą.

4. Akušeris, turintis galiojančią akušerijos praktikos licenciją ir papildomai baigęs neformaliojo švietimo Operacinės slaugos programą bei gavęs tai patvirtinantį pažymėjimą, operacinės slaugytojo funkcijas atlieka (vykdo) tik akušerinių operacijų metu.

5. Užsienyje įgyta operacinės slaugytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

6. Operacinės slaugytojas verčiasi praktika savarankiškai, taip pat bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

7. Operacinės slaugytojas verčiasi operacinės slaugytojo praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, suteikiančią teisę teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir operacinės slaugytojas.

8. Operacinės slaugytojas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Operacinės slaugytojas turi teisę:

- 9.1. verstis operacinės slaugytojo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;
 - 9.2. dalyvauti slaugytojų profesinio rengimo, tobulinimo, slaugos paslaugų kokybės gerinimo ir vertinimo darbe, dalyvauti slaugos moksliniuose tyrimuose;
 - 9.3. pagal kompetenciją teikti konsultacijas fiziniams ir juridiniams asmenims Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 9.4. atsisakyti teikti slaugos paslaugas, jeigu tai prieštarauja operacinės slaugytojo profesinės etikos principams arba gali kelti realų pavojų paciento ar operacinės slaugytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;
 - 9.5. gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų.
10. Operacinės slaugytojas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

III SKYRIUS PAREIGOS

- 11. Operacinės slaugytojas privalo:
 - 11.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 11.2. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;
 - 11.3. laikytis licencijuojamos veiklos – slaugos praktikos arba akušerijos praktikos – sąlygų;
 - 11.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;
 - 11.5. kontroliuoti operacinės valymo ir dezinfekavimo kokybę;
 - 11.6. kontroliuoti medicininių atliekų surinkimą ir išvežimą iš operacinės utilizuoti;
 - 11.7. vykdyti medicinos priemonių (prietaisų), naudojamų operacijos metu, kiekybinę kontrolę;
 - 11.8. laikytis asmens sveikatos priežiūros specialisto profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti;
 - 11.9. tvarkyti medicinos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 11.10. paaiškinti operacinės slaugytojo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymų;
 - 11.11. taikyti Lietuvos Respublikoje tik slaugos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo ir slaugos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;
 - 11.12. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis; užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;
 - 11.13. versdamasis operacinės slaugytojo praktika laikytis Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatytų reikalavimų;
 - 11.14. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;
 - 11.15. pagal savo kompetenciją, nustatytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje verčiasi praktika, licenciją rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

11.16. teikti informaciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka;

11.17. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms apie sužalotus ar smurtą patyrusius asmenis, kuriems dėl nusikalstamos veikos galėjo būti padaryta žala;

11.18. savo darbe vadovautis lygybės ir antikorupcijos principais;

11.19. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

12. Operacinės slaugytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs bendrosios praktikos slaugytojo ar akušerio profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas ir papildomai baigęs vieną iš Lietuvos medicinos normos 3 punkte nurodytų programų bei nuolat tobulindamasis, atsižvelgdamas į mokslo, technikos ir slaugos praktikos ar akušerijos praktikos pažangą.

13. Operacinės slaugytojas, be Lietuvos medicinos normoje MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, arba Lietuvos medicinos normoje MN 40:2014 „Akušeris. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-1220 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 40:2014 „Akušeris. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“, nurodytų kompetencijų, papildomai turi:

13.1. žinoti:

13.1.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

13.1.2. medicinos statistikos pagrindus;

13.1.3. sveikatos teisės ir draudimo pagrindus;

13.1.4. sveikatos apsaugos organizavimo ir valdymo pagrindus;

13.1.5. teisės aktus, reglamentuojančius asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo ir teikimo principus;

13.1.6. slaugos mokslo pagrindus, geruosius pasaulinius slaugos praktikos pavyzdžius bei tarptautinius slaugos specialistų organizacijų parengtus slaugos specialistų veiklos standartus;

13.1.7. naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis;

13.1.8. medicinos priemonių (prietaisų) naudojimo ir priežiūros (veikimo ir valdymo) principus;

13.2. išmanyti:

13.2.1. chirurginės pagalbos organizavimo principus Lietuvoje;

13.2.2. operacijų klasifikaciją ir sąvokas;

13.2.3. operacinės darbo procesų planavimą, organizavimą ir valdymą;

13.2.4. operacinio bloko patalpų struktūrą, paskirtį ir ypatumus;

13.2.5. operacinės darbo aplinkos rizikos veiksnius ir jų prevenciją;

13.2.6. kritinių situacijų operacinėje valdymą;

13.2.7. antiseptines medžiagas, jų paskirtį naudojimą;

13.2.8. psichologinio ir klinikinio paciento parengimo operacijai principus;

13.2.9. operacinio lauko paruošimo principus;

13.2.10. operacijų metodus ir eigą;

13.2.11. chirurginius instrumentus ir jų paskirtį;

13.2.12. chirurginių siūlų rūšis ir jų paskirtį;

13.2.13. dezinfekcinių medžiagų paskirtį ir naudojimą;

13.2.14. daugkartinių invazinių medicinos priemonių (prietaisų) apdorojimo (valymo,

dezinfekcijos, sterilizacijos) metodus ir taisykles;

13.2.15. sterilių medicinos priemonių (prietaisų) pakavimo, gabenimo, sandėliavimo ir saugojimo taisykles;

13.2.16. vietinius anestetikus, jų veikimą ir galimas komplikacijas;

13.2.17. chirurginių operacijų rizikos veiksniai;

13.2.18. hospitalinių infekcijų valdymo principus;

13.2.19. anestezijos rūšis;

13.3. gebėti:

13.3.1. planuoti ir organizuoti savo veiklą, veikti savarankiškai;

13.3.2. bendrauti ir bendradarbiauti dirbdamas komandoje ir savarankiškai, pagal kompetenciją spręsti problemas ir priimti sprendimus;

13.3.3. dalyvauti atliekant mokslinius tyrimus;

13.3.4. valdyti infekcijų plitimo rizikos veiksniai;

13.3.5. užtikrinti, kad operacinėje būtų laikomasi aseptikos ir antiseptikos reikalavimų;

13.3.6. kontroliuoti, vertinti ir užtikrinti operacinių atitiktį higienos normų reikalavimams;

13.3.7. identifikuoti darbo taisyklių pažeidimus operacinėje, tinkamai į juos reaguoti;

13.3.8. užtikrinti paciento orumą ir privatumą operacinėje;

13.3.9. užtikrinti paciento saugą operacinėje:

13.3.9.1. identifikuoti paciento tapatybę operacinėje;

13.3.9.2. saugiai transportuoti pacientą operacinėje;

13.3.9.3. nustatyti individualius operacinės slaugos poreikius priklausomai nuo paciento amžiaus, lyties ir kitų veiksnių;

13.3.10. parinkti ir suteikti pacientui saugią ir tinkamą padėtį ant operacinio stalo;

13.3.11. taikyti pragulų profilaktikos prevencines priemones; tinkamai uždėti pasyvų (neutralų) elektrodą, vertinti odos būklę jo uždėjimo vietoje;

13.3.12. kontroliuoti neorganinių skysčių naudojimą ir skysčių netekimą operacinėje žaizdoje;

13.3.13. vykdyti medicinos priemonių (prietaisų), naudojamų operacijos metu, kokybės stebėseną ir jų kiekybinę kontrolę;

13.3.14. identifikuoti (ir tinkamai reaguoti) paciento kritinę būklę / komplikacijas:

13.3.14.1. ūmų kraujavimą;

13.3.14.2. hipotermiją ir hipertermiją;

13.3.14.3. odos nudegimus;

13.3.14.4. pragulas;

13.3.14.5. alergines reakcijas;

13.3.14.6. anafilaksinį šoką;

13.3.15. paruošti medicinos priemones (prietaisus) ir medikamentus, reikalingus operacijai atlikti;

13.3.16. sudaryti saugias ir tinkamas sąlygas chirurginei intervencijai atlikti;

13.3.17. pagal kompetenciją asistuoti operuojančiam gydytojui:

13.3.17.1. akių operacijų metu;

13.3.17.2. akušerinių ir ginekologinių operacijų metu;

13.3.17.3. ausų, nosies, gerklės operacijų metu;

13.3.17.4. kraujagyslių operacijų metu;

13.3.17.5. krūtinės ląstos operacijų metu;

13.3.17.6. neurochirurginių operacijų metu;

13.3.17.7. organų transplantacijos operacijų metu;

13.3.17.8. ortopedinių ir traumatologinių operacijų metu;

13.3.17.9. pilvo chirurgijos operacijų metu;

13.3.17.10. plastinių ir rekonstrukcinių operacijų metu;

13.3.17.11. širdies operacijų metu;

13.3.17.12. urologinių operacijų metu;

- 13.3.17.13. veido ir žandikaulio operacijų metu;
 - 13.3.17.14. burnos chirurgijos operacijų metu;
 - 13.3.18. surinkti operacinės biopsinės medžiagos mėginius tyrimams, tinkamai užpildyti siuntimo formą ir išsiųsti ištirti;
 - 13.3.19. analizuoti ir įvertinti operacinės slaugos veiksmus ir pildyti operacinės slaugos dokumentaciją.
-

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-973](#), 2018-09-03, paskelbta TAR 2018-09-04, i. k. 2018-13908

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. 628 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 93:2001 „Operacinės slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo